

Vragen over berichtgeving van Follow The Money over de toeslagenaffaire

1. Heeft u kennisgenomen van de publicatie van Follow The Money (FTM) d.d. 8 maart 2020 met titel: Politieke top werd intern meermaals gewaarschuwd, maar greep niet in bij toeslagenaffaire en daaropvolgende publicaties in andere media omtrent dit onderwerp?
2. Hoeveel kinderdagverblijven voerden het beleid om de eigen bijdrage voor ouders over te nemen en in casu dus kwijt te schelden?
3. Is duidelijk tot welk inkomen kinderdagverblijven dit deden?
4. Was bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bekend dat kinderdagverblijven dit beleid voerden? Zo ja, vanaf wanneer was dit bekend?
5. Welke actie heeft het ministerie van SZW richting ouders en kinderdagverblijven genomen om betrokkenen erop te wijzen dat de gehanteerde constructie van het overnemen of kwijtschelden van de eigen bijdrage door ouders als consequentie heeft dat er geen recht meer is op kinderopvangtoeslag?
6. Welk oordeel had het memo over de oplossingen aangaande de disproportionele gevolgen van het stopzetten van de kinderopvangtoeslag, toen deze terug kwam uit de 'kersttas' van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid?
7. Is er na het oordeel van de bewindspersonen over een oplossing en/of alternatief voor de nihilzetting nog nader overleg geweest in het kabinet en/of de ministeriële commissie aanpak fraude?
8. Heeft u kennisgenomen van de constatering van de commissie-Donner, die stelt dat oplossingen die mogelijk waren met betrekking tot het volledig terugvorderen van kinderopvangtoeslag, niet tot uitvoering zijn gekomen omdat er mediaberichten over fraude met toeslagen waren? Is terug te vinden of besluiten afgeblazen zijn, omdat er mediahypes waren?
9. Geeft het artikel van FTM (in grote lijnen) een goede opsomming van de feitelijke gang van zaken weer? Zo niet, op welke punten is het artikel feitelijk niet juist en kunt u aangeven wat wel de correcte feiten zijn?
10. Wat is de omvang van de tweede groep getroffen burgers, waarvan in het artikel van FTM wordt gesteld dat deze een 'veelvoud' van de (ongeveer) 9500 CAF-gerelateerde gedupeerden betreft?
11. Zit er overlap tussen de eerste en tweede groep gedupeerden?
12. Hoeveel burgers van de tweede groep verdienen een modaal (+/- € 36.500) of lager inkomen?
13. Hoeveel burgers zijn daadwerkelijk in financiële problemen geraakt als gevolg van deze affaire?
14. Voor hoeveel burgers van de zogenaamd tweede groep burgers geldt een betalingsregeling?
15. Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep hebben te maken gehad met dwanginvorderingen en loonbeslag?
16. Heeft u kennisgenomen van de volgende passage uit de door FTM aangehaalde notitie? "Vanuit DGBel en BT is bij SZW inmiddels meerdere malen aangegeven dat de regels met betrekking tot het terugvorderen van de gehele toeslag wanneer de eigen bijdrage niet is betaald, tot grote financiële problemen kunnen leiden bij ouders."?
17. Hoe vaak is er al voor 2014 bij het ministerie van SZW aangekaart dat handhaving van de regels tot grote financiële problemen kan leiden bij burgers?
18. Waarom is er niet al voor 2014 ingegrepen door het ministerie van SZW?
19. Heeft u kennisgenomen van de volgende aantekening van de toenmalige staatssecretaris in de kantlijn van de notitie: "Als minder ingewijde vraag je je af waarom het hele bedrag wordt teruggevorderd ipv het bedrag van de noodzakelijk geachte eigen bijdrage." Kan de toenmalige staatssecretaris zich deze notitie herinneren? Kan de toenmalige staatssecretaris bevestigen dat dit inderdaad zijn handschrift is? Heeft de toenmalige staatssecretaris de aantekening en de daaruit voortvloeiende overweging met de minister of enig ander persoon gedeeld? Zo ja, met wie? Zo nee, waarom niet?
20. Onderkende de toenmalige staatssecretaris en onderkent u de ernst van het door de Belastingdienst afgegeven signaal en de daaruit mogelijke verstrekende financiële gevolgen voor burgers?
21. Waarom heeft de toenmalige staatssecretaris c.q. minister ondanks aandringen van de Belastingdienst het beleid in deze casus niet aangepast?
22. Waarom heeft de toenmalige staatssecretaris c.q. minister ondanks aandringen van de Belastingdienst geen pogingen ondernomen om de wetgeving aan te passen?

23. Welke afwegingen lagen er bij de staatssecretaris c.q. minister aan ten grondslag om de Tweede Kamer niet te informeren omtrent deze problematiek?
24. Wanneer is de in het artikel van FTM genoemde notitie (11 december 2014) van de Belastingdienst met geboden praktische oplossing, het zogenaamd proportioneel terugvorderen, bij de minister van SZW onder de aandacht gebracht?
25. Wanneer is de in het artikel van FTM genoemde notitie (11 december 2014) van de Belastingdienst met geboden praktische oplossing, het zogenaamd proportioneel terugvorderen, bij de staatssecretaris van Financiën nader onder de aandacht gebracht?
26. Heeft de minister van SZW, vanaf 2014, op enig moment overlegd met de staatssecretaris van Financiën omtrent deze problematiek?
27. Heeft de minister van SZW bewust besloten, zoals bedoeld in de notitie van 11 december 2014, om de regels met betrekking tot de eigen bijdrage te handhaven?
Zo ja, op grond van welke overwegingen? Zo nee, waarom niet?
28. Indien het antwoord op de vorige vraag 'ja' luidde, is er aansluitend conform het verzoek van de Belastingdienst contact gezocht met de staatssecretaris om de voorgestelde oplossingsrichting te bespreken? Zo ja, wanneer was dat gesprek, wat was de uitkomst van dat gesprek, is er een verslag van en kunt u dit overleggen? Zo nee, waarom is de minister niet ingegaan op het verzoek om de voorgestelde oplossingsrichting te bespreken?
29. Heeft de minister van SZW en/of de staatssecretaris van Financiën ooit een formele reactie gegeven richting de Belastingdienst aangaande de problematiek en de voorgestelde beleidswijziging? Zo ja, waaruit bestond deze reactie? Zo nee, waarom niet?
30. Heeft de toenmalige staatssecretaris, al dan niet in overleg met de minister van SZW, al in 2014 de afweging gemaakt het staande beleid in ieder geval niet aan te passen? Zo ja, wanneer en welke overwegingen lagen hieraan ten grondslag? Zo nee, waarom niet en is de toenmalige c.q. huidige staatssecretaris of de toenmalige c.q. huidige minister nimmer tot een ander inzicht gekomen?
31. Heeft u na de CAF-toeslagenaffaire in 2019 overwogen het beleid, conform de aanbeveling van de Belastingdienst, aan te passen inzake deze zogenoemde tweede groep burgers?
Zo ja, wat belette u om een beleidswijziging dan wel wetswijziging in gang te zetten?
Zo nee, waarom niet?
32. Heeft u, gelet op het feit dat de Belastingdienst in deze affaire wederom, in korte tijd, negatief in het staat, cijfers omtrent het vertrouwen dat burgers nog hebben in het correct functioneren van de Belastingdienst? Zo ja, kunt u ons informeren hoe deze affaire het vertrouwen en de belastingmoraal in Nederland hebben beïnvloed? Zo nee, bent u bereid onderzoek te doen naar deze cijfers, meer specifiek de invloed van de affaire op de belastingmoraal van belastingplichtigen en burgers?
33. Welke feitelijke en praktische maatregelen overweegt u te nemen in de organisatie van de Belastingdienst om dergelijke affaires in de toekomst te voorkomen?
34. Bent u van mening dat het gevolgde beleid in deze affaire inderdaad disproportioneel was?
Zo ja, waarom heeft u niet eerder ingegrepen en welke stappen gaat u nemen om dit recht te trekken? Zo nee, waarom niet?
35. Bent u voornemens om gedupeerde burgers (financieel) te compenseren? Zo ja, waaruit zal die compensatie bestaan, hoeveel burgers betreft het en welke kosten zijn er met compensatie gemoeid? Zo nee, waarom niet?
36. Herinnert u zich de antwoorden op eerdere Kamervragen, waaruit naar voren komt dat er altijd sprake is van menselijke tussenkomst als afgeweken wordt van aangifte?
Herinnert u zich eveneens dat uit dezelfde antwoorden blijkt dat (geautomatiseerde) signalen nooit rechtstreeks tot de conclusie leiden dat er sprake is van een verdenking (van fraude)? Hoe verhoudt de berichtgeving van FTM, waaruit valt af te leiden dat ouders veelal geen idee hadden dat ze verdacht werden van fraude, zich met het de beantwoording van Kamervragen van de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst (J.A. Vijlbrief) inzake CAF-onderzoeken bij de inkomstenbelasting?²
37. Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep zijn opgenomen in de Fraude Signalerings Voorziening (FSV)?
38. Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep zijn geïnformeerd dat ze opgenomen zijn/waars in de FSV?
39. Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep zijn geïnformeerd omtrent de mogelijke gevolgen van opname in de FSV?
40. Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep zijn door de Belastingdienst geïnformeerd dat ze verdacht werden van fraude?
41. Hoe is de verdenking van fraude gecommuniceerd met deze burgers?
42. Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep, waarbij de toeslag is stopgezet en teruggevorderd, hebben niet te horen gekregen dat ze verdacht werden van fraude?
43. Waaruit blijkt de menselijke tussenkomst in deze kwestie?

² Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2019-2020, nr. 2006.

44. Kloppen de in het artikel geschetste feiten dat de problematiek van het geheel terugvorderen bij het niet (geheel) betalen van een kleine eigen bijdrage door de Belastingdienst bij de politieke leiding is aangekaart?
45. In welke artikelen van de wet- en regelgeving is dit zogenoemde 'knock-out-criterium' opgenomen?
46. Klopt het dat het een bewuste keuze is geweest van het ministerie van SZW om het beleid niet te willen aanpassen van het zogenoemde 'knock-out-criterium' naar 'proportioneel terugvorderen'?
47. Wat waren de redenen van het ministerie van SZW om het beleid niet te willen wijzigen? Wat is hierover besproken in het gesprek tussen de Belastingdienst en de directeur kinderopvang op het ministerie van SZW?
48. Is er na het gesprek tussen de Belastingdienst en de directeur kinderopvang nog contact geweest tussen het ministerie van Financiën en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het 'knock-out-criterium', zowel op ambtelijk niveau als op het niveau van de bewindspersonen?
49. Welke mogelijkheden waren er voor de Belastingdienst om een ouder te wijzen op de niet betaalde eigen bijdrage en welke herstel mogelijkheden waren er dan nog voor de desbetreffende ouders? Is de herstel mogelijkheid beperkt tot twee maanden of is deze ruimer?
50. Herinnert u zich dat de vorige staatssecretaris bij het debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen heeft aangegeven dat er geen kafkasysteem of zwarte lijst is waar je zomaar op komt, dat dit nooit het geval is geweest en nooit het geval zal zijn? Hoe is het mogelijk dat 5.000 medewerkers toegang hebben tot de FSV, maar de bewindspersoon niet over het bestaan van deze lijst op de hoogte is of wordt gebracht?
51. Kunt u een uitputtend overzicht geven van wetten waar de nationaliteit en/of de tweede nationaliteit een rol speelt, een voorwaarde is en/of een (risico-)indicator is, zoals het recht op bijstand en het aanvragen van toeslag- en kindregelingen?
52. In hoeverre maakt de inschrijving in de Registratie Niet-Ingezetten (RNI) of Basisregistratie Personen (BRP) uit voor de toekenning van toeslagen of kindregelingen?
53. Welke acties zijn ondernomen om de nieuwe lijn uit de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 oktober 2019 om te zetten in beleid? Op welke wijze wordt deze handelwijze bestendigd? Is er wetgeving in voorbereiding? Wanneer komt deze wetgeving naar de Kamer?
54. Kunt u alle documenten naar de Kamer sturen waarmee de bewindspersonen van SZW in de periode van 2012-2015 zijn geïnformeerd over de aanpak van fraude, hardheid en het alles-of-niets-karakter van de regeling? Kunt u alle documenten voor en/of verslagen van gesprekken binnen en/of tussen de ministeries van Financiën en SZW over de aanpak van fraude, hardheid en het alles-of-niets-karakter van de regeling naar de Kamer sturen?
55. Waarom en op basis waarvan hebben de minister van SZW en de staatssecretaris van Financiën na de signalen in 2014 besloten om het alles-of-niets-karakter van deze regelingen niet aan te pakken en te handhaven?
56. Kunt u alle documenten naar de Kamer sturen waarin is gewezen op de risico's, kwetsbaarheden en bezwaren tegen de inzet van de FSV, bijvoorbeeld als het gaat om het ontbreken van logging?
57. Hoe kan het dat journalisten van Follow The Money wél achter het bestaan van de waarschuwingsnotitie (DGB/2014/6160) zijn gekomen maar de Kamer de afgelopen twee jaar niet of nauwelijks over de inhoud hiervan is geïnformeerd?
58. In hoeverre is de Kamer destijds (2014-2015) geïnformeerd over de inhoud van de waarschuwingsnotitie DGB/2014/6160? Hoe kan het dat de Kamer nooit is geïnformeerd over de noodkreet van Financiën en over de kant-en-klare oplossing (proportionele terugvordering) die beschikbaar was?
59. Wat was precies de reactie van ambtelijk SZW op de "Expertmeeting Eigenbijdrage SZW-BD" van 21 november 2014? Tot en met welk niveau binnen SZW is dit besproken? Heeft de minister van SZW contact gehad over de expertmeeting van 21 november 2014 met zijn specialisten die hierbij aanwezig waren?
60. Hebben de ambtenaren van SZW de suggesties van Financiën over proportioneel terugvorderen voorgelegd aan hun minister? Zo ja, wat was zijn reactie? Zo niet, op welk niveau in de organisatie is dit gestrand?
61. Zijn de waarschuwingsnotities ook aan de minister van Financiën gestuurd of alleen aan de staatssecretaris van Financiën?
62. Wat is er precies gebeurd met de suggesties voor proportioneel terugvorderen (notitie DGB/14/6754)? Heeft de staatssecretaris van Financiën hierover contact opgenomen met de minister van SZW? Zo ja, wat was zijn reactie? Zo niet, tot op welk niveau is er binnen SZW opvolging gegeven aan deze notitie?

63. Heeft notitie DGB/14/6754 of een andere notitie met vergelijkbare strekking de kersttas van de minister van SZW bereikt? Zo ja, hoe heeft de minister van SZW hierop gereageerd? Zo niet, waarom niet?
64. Heeft de directeur kinderopvang in januari 2015 zelf besloten om niks te doen met de suggesties over proportioneel terugvorderen of heeft hij dit moeten afstemmen met collega's hoger in de ambtelijke hiërarchie? Is de minister van SZW hierover geïnformeerd?
65. Kunt u alsnog de query's uitvoeren waar de journalisten van Follow The Money om verzocht hebben?
66. Hoe verhoudt de toon van de waarschuwingsnotities van Financiën zich tot de brief van de minister van SZW van 21 april 2015³ waarin hij het adagium "no show, no money" beschrijft en waarin hij waarschuwt dat "zijn beleid effect kan hebben op ouders en instellingen die te goeder trouwer handelen"?
67. Hoe is het mogelijk dat de minister van SZW zo'n brief schrijft (21 april 2015) zonder daarbij geïnformeerd te worden door zijn ambtenaren over de waarschuwingen van Financiën over het te strenge beleid?
68. Herinnert u zich eerdere (feitelijke) vragen van de Kamer over de passage van de tussenrapportage van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (blz. 43) waarin wordt verwezen naar het ambtelijk overleg tussen Financiën en SZW dat zou zijn verzand? Hoe beoordeelt u uw eerdere antwoord op deze vraag⁴, nu blijkt dat er in elk geval één bewindspersoon is geweest die wel degelijk geïnformeerd is?
69. Kunt u, in lijn met artikel 68 van de Grondwet en de aangenomen moties van Omtzigt c.s.⁵ de Kamer volledig informeren en alle interne documenten (dus van alle ministeries) sturen die betrekking hebben op waarschuwingen van ambtenaren over het strenge beleid rondom kinderopvangtoeslagen of die betrekking hebben op suggesties van ambtenaren voor proportioneel terugvorderen?
70. Klopt het dat de heer Wiebes, destijds als staatssecretaris van Financiën verantwoordelijk voor Belastingdienst, is geweest op de disproportionele gevolgen van het invorderingsbeleid van Toeslagen? Kunt u dit uitsluiten?
71. Welke reactie heeft de heer Wiebes gegeven op deze verontrustende informatie? Klopt het dat hij deze essentiële informatie heeft genegeerd?
72. Klopt het dat de handgeschreven aantekeningen van de heer Wiebes bewijzen dat de strekking van de indringende waarschuwingen van DGBel en Belastingdienst/Toeslagen (BT) heeft begrepen, maar heeft genegeerd?
73. Klopt het dat de heer Asscher, als minister van SZW, is geweest op de disproportionele gevolgen van het invorderingsbeleid van Toeslagen?
74. Welke reactie heeft de heer Asscher gegeven op deze verontrustende informatie? Klopt het dat hij deze essentiële informatie heeft genegeerd? Klopt het dat deze informatie in zijn "kersttas" van december 2014 zat? Klopt het dat er parafen staan op de gelezen stukken? Kunt u deze geparafeerde stukken aan de Kamer doen toekomen? Zo nee, waarom niet?
75. Bestaan er handgeschreven handtekeningen van de heer Asscher, of andere bewijzen, dat hij de strekking van de indringende waarschuwingen van DGBel en BT heeft begrepen, maar heeft genegeerd?
76. Klopt het dat het harde beleid na 2014 jarenlang door deze twee bewindspersonen is verdedigd in parlementaire debatten en anderszins?
77. Kan een kritische beschouwing gegeven worden van de bedenkelijke rol die de Raad van State hierin gespeeld heeft? Klopt het dat ook daar de menselijke maat ontbroken heeft?
78. Klopt het dat er aanzienlijk meer gedupeerden zijn dan de 9.500 die nu nog genoemd worden?
79. Klopt het dat er ook sprake was van terugvordering als de eigen bijdrage door iemand anders (bijvoorbeeld de opvanginstelling) werd betaald dan de toeslaggerechtigde zelf? Waarom gebeurde dit? In het belastingrecht is het toch toegestaan dat iemand anders de belastingverplichting voldoet dan de belastingplichtige? Dit is toch gangbaar in het belastingrecht?
80. Klopt het dat er ook sprake was van terugvordering als er sprake was van een betalingsachterstand bij de eigen bijdrage? Wat was de reden hiervan?
81. Klopt het dat het invorderingsbeleid de lage inkomens veel harder heeft getroffen dan de hoge inkomens?
82. Waarom is het knock-out-criterium niet al in 2014 uitgeschakeld? Wie draagt hiervoor in welke mate verantwoordelijkheid?

³ Kamerstuk 17050, 31322, nr. 503

⁴ Kamerstuk 31066, nr. 550

⁵ Kamerstuk 28362, nr. 25 en nr. 26

83. In hoeverre is de geheime zwarte lijst destijds al toegepast op toeslaggerechtigden? In hoeveel gevallen is dit gebeurd? Kunt u de heer Donner vragen om ook voor de slachtoffers van de zwarte lijst een schaderegeling te ontwerpen?
84. Klopt het dat uit het rapport van de ADR blijkt dat de Belastingdienst jarenlang gediscrimineerd heeft bij het aanvragen van kinderopvangtoeslag? Klopt het dat dit zat ingebakken in het risicoselectiemodel?
85. Klopt het dat het vooral om ingezetenen gaat met verblijfsrechten in Nederland, maar zonder de Nederlandse nationaliteit? Klopt het dat daarmee art. 1 van de Grondwet, art. 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en de Wet gelijke behandeling geschonden zijn?